

รายงานการศึกษา

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ

โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร

เสนอ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

b16698940
O 12575045
i 22679583

รายงานการศึกษาวิจัย

เรื่อง

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ

เสนอ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โดย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
บทสรุปผู้บริหาร (EXECUTIVE SUMMARY)	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	7
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	7
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.5 กำหนดการระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน	9
1.6 รายละเอียดการส่งมอบงาน	9
1.7 แผนการดำเนินโครงการ	11
บทที่ 2 ขอบเขตคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” และขอบเขตของสิทธิ และเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	14
2.1 ขอบเขตคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	14
2.1.1 ขอบเขตคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส”	15
2.1.2 ประเภทของ “ผู้ด้อยโอกาส”	17
2.1.3 ขอบเขตคำว่า “คนกลุ่มเฉพาะ”	21
2.1.4 ประเภทของ “คนกลุ่มเฉพาะ”	25
2.2 ขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	40
2.2.1 ขอบเขตทั่วไปของสิทธิและเสรีภาพ	40
2.2.2 ขอบเขตสิทธิและเสรีภาพเฉพาะของ “ผู้ด้อยโอกาส”	48
2.2.3 ขอบเขตสิทธิและเสรีภาพเฉพาะของ “คนกลุ่มเฉพาะ”	50
บทที่ 3 ที่มาและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการบัญญัติให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	63

3.1 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีต	63
3.1.1 การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	64
3.1.1.1 แนวคิดในการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	66
3.1.1.2 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	67
3.1.1.3 กลไกการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	71
3.1.2 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	72
3.1.2.1 แนวคิดในการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	73
3.1.2.2 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	75
3.1.2.3 กลไกการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	79
3.2 การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน	82

3.2.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	91
3.2.1.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	91
3.2.1.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	95
3.2.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนกลุ่มเฉพาะ” ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย.....	97
3.2.2.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	97
3.2.2.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	100
3.2.2.3	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	103
3.2.2.4	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	104
3.2.2.5	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	106
3.2.2.6	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	108
3.2.2.7	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	111
3.2.2.8	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	112
3.2.3	กลไกการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	114

3.2.3.1	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	115
3.2.3.2	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	119
3.2.3.3	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	123
3.2.3.4	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	131
3.2.3.5	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	140
3.2.3.6	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	142
3.2.3.7	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	148
3.2.3.8	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	149
3.2.3.9	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	155
3.2.3.10	กลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	156
3.3	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของ“ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	162
3.3.1	บทบาทหน้าที่ของศาลยุติธรรมกับการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	162
3.3.3.1	ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ ศาลยุติธรรม.....	162

3.3.3.2	บทบาทของศาลยุติธรรมในการรับรองและ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	163
3.3.2	บทบาทหน้าที่ของศาลปกครองกับการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	177
3.3.2.1	ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ ศาลปกครอง.....	177
3.3.2.2	บทบาทของศาลปกครองในการรับรองและ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	177
3.3.3	บทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	190
3.3.3.1	ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของ ศาลรัฐธรรมนูญไทย	191
3.3.3.2	บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญไทยในการรับรอง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”	192
บทที่ 4	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการรับรองและคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ศึกษาเปรียบเทียบ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ สาธารณรัฐเกาหลีใต้.....	231
4.1	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการรับรองและ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสหรัฐอเมริกา.....	231
4.1.1	มาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของ สหรัฐอเมริกา	231

4.1.1.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	232
4.1.1.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	232
4.1.1.3	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	233
4.1.1.4	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	234
4.1.1.5	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	235
4.1.1.6	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	235
4.1.1.7	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	236
4.1.1.8	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	236
4.1.1.9	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	237
4.1.1.10	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	237
4.1.2	บทบาทหน้าที่ของศาลสูงสุดสหรัฐ (Supreme Court of the United States) หรือ SCOTUS กับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” หรือ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสหรัฐอเมริกา	237
4.1.2.1	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	248

4.1.2.2	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	248
4.1.2.3	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	248
4.1.2.4	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	249
4.1.2.5	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	250
4.1.2.6	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	251
4.1.2.7	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	251
4.1.2.8	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	251
4.1.2.9	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	252
4.1.2.10	คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดสหรัฐกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	252
4.2	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการรับรองและ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส	253

4.2.1	มาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	253
4.2.1.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	255
4.2.1.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	255
4.2.1.3	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	255
4.2.1.4	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	255
4.2.1.5	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	255
4.2.1.6	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	256
4.2.1.7	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	256
4.2.1.8	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	256
4.2.1.9	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	257
4.2.1.10	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	257
4.2.2	บทบาทหน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (Conseil Constitutionnel) กับการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” หรือ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส	258

- 4.2.2.1 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “คนยากไร้” 264
- 4.2.2.2 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “คนเร่ร่อน” 265
- 4.2.2.3 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “เด็ก” 265
- 4.2.2.4 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “ผู้สูงอายุ” 266
- 4.2.2.5 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “สตรี” 266
- 4.2.2.6 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “คนพิการ” 266
- 4.2.2.7 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “แรงงานนอกระบบ” 267
- 4.2.2.8 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล” 267
- 4.2.2.9 คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ” 267

4.2.2.10	คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ กับการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	268
4.3	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการรับรองและ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	269
4.3.1	มาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” หรือ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	273
4.3.1.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนยากไร้”	275
4.3.1.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนเร่ร่อน”	275
4.3.1.3	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “เด็ก”	276
4.3.1.4	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “ผู้สูงอายุ”	277
4.3.1.5	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “สตรี”	278
4.3.1.6	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนพิการ”	279
4.3.1.7	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “แรงงานนอกระบบ”	279
4.3.1.8	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	280
4.2.1.9	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	280

4.3.1.10	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	281
4.3.2	บทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์ (Bundesverfassungsgericht หรือ BVerfG) กับ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	283
4.3.2.1	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	293
4.3.2.2	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	294
4.3.2.3	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	296
4.3.2.4	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	299
4.3.2.5	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	299
4.3.2.6	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	300
4.3.2.7	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	303
4.3.2.8	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	303

4.3.2.9	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	303
4.3.2.10	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มี ความหลากหลายทางเพศ”	304
4.4	บทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ในสาธารณรัฐเกาหลี	305
4.4.1	มาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของ สาธารณรัฐเกาหลี	308
4.4.1.1	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนยากไร้”	309
4.4.1.2	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนเร่ร่อน”	309
4.4.1.3	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “เด็ก”	309
4.4.1.4	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “ผู้สูงอายุ”	310
4.4.1.5	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “สตรี”	313
4.4.1.6	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “คนพิการ”	314
4.4.1.7	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “แรงงานนอกระบบ”	314
4.4.1.8	การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	315

4.4.1.9 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ” 316

4.4.1.10 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ” 316

4.4.2 บทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional
Court of Korea) กับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ”
ในสาธารณรัฐเกาหลี..... 317

4.4.2.1 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“คนยากไร้” 324

4.4.2.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“คนเร่ร่อน” 324

4.4.2.3 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก” 324

4.4.2.4 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“ผู้สูงอายุ” 326

4.4.2.5 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี” 328

4.4.2.6 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“คนพิการ” 337

4.4.2.7 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง
และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
“แรงงานนอกระบบ” 337

4.4.2.8 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	337
4.4.2.9 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	338
4.4.2.10 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับการรับรอง และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	339

บทที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของประเทศไทยและต่างประเทศ	342
--	------------

5.1 วิเคราะห์การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของประเทศไทย และต่างประเทศ	342
5.1.1 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	342
5.1.2 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	343
5.1.3 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	344
5.1.4 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	345
5.1.5 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	346
5.1.6 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	348
5.1.7 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	348

5.1.8 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	349
5.1.9 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและความเชื่อ”	350
5.1.10 การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”	350
5.2 วิเคราะห์บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” ของประเทศไทยและต่างประเทศ	357
5.2.1 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “คนยากไร้”	357
5.2.2 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “คนเร่ร่อน”	358
5.2.3 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “เด็ก”	359
5.2.4 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “ผู้สูงอายุ”	360
5.2.5 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “สตรี”	362
5.2.6 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “คนพิการ”	363
5.2.7 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “แรงงานนอกระบบ”	365
5.2.8 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “ผู้มีปัญหาสถานะบุคคล”	366
5.2.9 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของ “กลุ่มเฉพาะทางศาสนาและ ความเชื่อ”	367

5.2.10 บทบาทของฝ่ายตุลาการกับการรับรองและ
 ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของ
 “บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ” 368

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... 371

6.1 บทสรุป 371

6.2 ข้อเสนอแนะ 386

6.2.1 การกำหนดนโยบายในการค้ำครองสิทธิเสรีภาพของ
 ผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ 386

6.2.2 การกำหนดกฎหมายและมาตรการในการสร้าง
 หลักประกันทางกฎหมายในการค้ำครองสิทธิเสรีภาพ
 ของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ 388

6.2.3 บทบาทขององค์กรตุลาการกับการค้ำครองสิทธิเสรีภาพ
 ของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ 389

6.2.4 การบัญญัติกฎหมายกลาง เพื่อเป็นกฎหมายต้นแบบ
 (Model Law) ในการให้ความคุ้มครองและ
 จัดการเลือกปฏิบัติ 391

6.2.4.1 หลักการและเหตุผล 392

6.2.4.2 การกำหนดนิยาม 392

6.2.4.3 กลไกในการคุ้มครอง 392

6.2.4.4 หลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครอง
 และการวินิจฉัย 393

6.2.4.5 บทลงโทษ 393

บรรณานุกรม 394